

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ

Кафедра аудиту, ревізії та аналізу

**Методичні вказівки для виконання практичних та тестових завдань
з дисципліни
“Соціальна відповідальність”
для магістрів спеціальності 8.030509 “Облік і аудит”**

Затверджено на засіданні кафедри
аудиту, ревізії та аналізу,
протокол № 11 від 25 червня 2015 р.

Тернопіль
ТНЕУ
2015

Методичні вказівки для виконання практичних та тестових завдань з дисципліни “Соціальна відповідальність” для магістрів спеціальності 8.030509 “Облік і аудит” / В. А. Дерій, М. В. Дерій, Л. І. Голінач. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 35 с.

Укладачі:

д.е.н., доцент В. А. Дерій

к.е.н., ст. викладач М. В. Дерій

к.е.н., ст. викладач Л. І. Голінач

Рецензенти:

І. В. Жиглей, д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту Житомирського державного технологічного університету

Н. М. Хорунжак, д.е.н., доцент кафедри обліку в державному секторі економіки та сфері послуг Тернопільського національного економічного університету

Відповідальний за випуск: завідувач кафедри аудиту, ревізії та аналізу, д.е.н., доцент В. А. Дерій.

Затверджено на засіданні науково-методичної комісії з обліку і аудиту. Протокол № 1 від 28.08.2015 р.

Розглянуто та схвалено науково-методичною радою факультету обліку і аудиту. Протокол № 1 від 28.08.2015 р.

Зміст

Вступ	4
Програма дисципліни	5
Тематика семінарських занять і завдань (для денної форми навчання)	6
Тематика семінарських занять і завдань (для заочної форми навчання)	8
Формули для розв'язку задач	9
Практичні завдання	11
Тестові завдання	25
Контрольні запитання для підготовки до іспиту з дисципліни	31
Тематика самостійної роботи студентів	32
Перелік рекомендованої літератури	34

Вступ

Соціальна відповідальність – це те чого сьогодні бракує українському суспільству для того, щоб вийти на вищий рівень економічного та соціального розвитку. Запровадження дисципліни “Соціальна відповідальність” у навчальний процес Тернопільського національного університету і інших ВНЗ України матиме позитивний вплив на формування нової генерації економістів. Основне завдання курсу “Соціальна відповідальність” полягає у формуванні вільного громадянина держави, який зможе бути конкурентоспроможним працівником на зовнішньому ринку праці.

Метою дисципліни “Соціальна відповідальність” є формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій, щоб вони вміли застосовувати елементи соціальної відповідальності та формувати соціальні звіти в практичній діяльності підприємств.

Для досягнення визначеної мети слід виконати наступні завдання:

- дослідити соціальну відповідальність як чинник стійкого розвитку;
- засвоїти особливості розвитку соціальної відповідальності людини, держави та суспільства;
- використовувати здобуті знання в організації економічного забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю підприємстві;
- отримати навички у формуванні відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності
- вміти налагодити відносини із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності;
- застосовувати екологічну компоненту в процесі формування соціальної звітності;
- проаналізувати ефективність соціального партнерства як інструмента формування соціальної відповідальності;
- знати основні методи та методики розрахунків для проведення моніторингу й оцінювання ефективності соціальної відповідальності;
- розвинути у студентів вміння розробки стратегічних напрямків розвитку соціальної відповідальності в Україні.

В результаті вивчення дисципліни “Соціальна відповідальність” студенти повинні:

- володіти теоретичними і практичними основами соціальної відповідальності в сучасних умовах розвитку цивілізації;
- набути необхідні вміння щодо системи управління корпоративною соціальною відповідальністю;
- формувати відносини роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності, а також відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності;
- забезпечувати соціальне партнерство, моніторинг, оцінювання ефективності, стратегічні напрямки розвитку соціальної відповідальності.

Таким чином, запропоновані у цих методичних вказівках практичні завдання, тести, перелік екзаменаційних питань, питань для контролю та самостійної роботи дадуть змогу засвоїти теоретичні і практичні засади дисципліни “Соціальна відповідальність”.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні положення соціальної відповідальності

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку

Значення і сутність соціальної відповідальності в умовах функціонування ринкової економіки. Об'єкти та суб'єкти соціальної відповідальності бізнесу. Соціальна відповідальність як навчальна дисципліна; мета, завдання, знання і вміння. Принципи, завдання та концепції розвитку соціальної відповідальності. Моделювання рівнів соціальної відповідальності в різних країнах світу. Американська, Європейська, Японська, Латиноамериканська, Африканська моделі та моделі соціальної відповідальності країн ЦСЄ та СНД.

Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства

Людина як об'єкт і суб'єкт соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність бізнесу, як інститут громадянського суспільства. Державні інститути та їх провідне місце і роль в системі соціальної відповідальності. Інструменти впливу регулюючої інфраструктури на соціальну відповідальність бізнесу. Соціальна відповідальність суспільства за наслідки своєї діяльності перед майбутнім поколінням.

Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю (КСВ)

Дефініція “корпоративної соціальної відповідальності” та її еволюція в системі управління. Проблемні питання щодо організаційно-економічного забезпечення управління КСВ. Принципи успішності КСВ. Зарубіжний досвід управління КСВ та особливості його впровадження у вітчизняну економіку. Шляхи поліпшення розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні.

Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності

Концепції управління працівниками, що впливають на соціальну сферу. Нормативно-правове регулювання взаємовідносин працівників та роботодавців щодо соціальної відповідальності. Відповідальність роботодавця за гідні умови праці та рівень зайнятості населення. Особливості соціальної відповідальності працівника: його права та обов'язки. Застосування роботодавцями соціальних програм у сфері розвитку персоналу. Рівень відповідальності бухгалтерської служби за дотриманням вимог ведення обліку і формування фінансової звітності. Шляхи вдосконалення соціальної відповідальності на ринку конкурентоспроможності робочих місць.

Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності

Специфіка формування відносин підприємців із представниками зовнішніх організацій. Заходи спрямовані на уникнення порушень при налагодженні таких взаємовідносин. Залучення власників, акціонерів та інвесторів у процес визначення соціальної відповідальності із зовнішніми організаціями. Принципи ООН з соціальної відповідальності інвесторів. Відповідальна поведінка підприємств щодо контрагентів по бізнесу. Міра відповідальності підприємців за невиконання ними умов укладених договорів.

Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності.

Загальна характеристика екологічних аспектів корпоративної соціальної відповідальності. Програми контролю за дотриманням вимог законодавства щодо забруднення й захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Нормативно-правове регулювання охорони навколишнього середовища. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища та стандарти екологічного менеджменту. Принципи екологічної відповідальності в Україні та світі. Нефінансова звітність в частині екологічної компоненти. Порівняння якісних показників нефінансової звітності щодо екологічної складової у вітчизняних та іноземних підприємствах

Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.

Формування механізму соціального партнерства в умовах сьогодення. Соціально відповідальні відносини бізнес-організацій та територіальних громад. Способи підвищення соціальної відповідальності організації. Поліпшення програм соціальної відповідальності: основні дії компанії. Розвиток соціальної відповідальності транснаціональних корпорацій, як один із шляхів ведення бізнесу на засадах чесності і справедливості.

Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.

Цілі і завдання моніторингу корпоративної соціальної відповідальності. Якісні характеристики моніторингу щодо діяльності корпорацій. Інструментарій моніторингу з метою підвищення ефективності і впровадження проектів соціальної відповідальності.

Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.

Ефективність програм КВС: методи та процедури. Оцінка ефективності соціальної відповідальності на рівні держави і корпорацій. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Особливості соціальної звітності компаній в Україні та використання її показників для ефективності соціальної відповідальності. Соціальний аудит за ефективністю соціальної відповідальності.

Тема 10. Стратегічні напрямки розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Перешкоди, що стоять на заваді розвитку соціальної відповідальності в Україні. Оновлення нормативно-правової бази і функцій аудиту за соціальною відповідальністю. Стратегічні напрямки розвитку нефінансової звітності та соціального аудиту. Етапи формування стратегії щодо розвитку соціальної відповідальності в Україні. Напрямки покращення методики розробки стратегій розвитку соціальної відповідальності на основі використання зарубіжного досвіду.

Тематика семінарських занять і завдань (для денної форми навчання)

Семінарське заняття № 1.

Обговорення тем:

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку

Значення і сутність соціальної відповідальності в умовах функціонування ринкової економіки. Об'єкти та суб'єкти соціальної відповідальності бізнесу. Соціальна відповідальність як навчальна дисципліна; мета, завдання, знання і вміння. Принципи, завдання та концепції розвитку соціальної відповідальності. Моделювання рівнів соціальної відповідальності в різних країнах світу. Американська, Європейська, Японська, Латиноамериканська, Африканська моделі та моделі соціальної відповідальності країн ЦСЄ та СНД.

Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства

Людина як об'єкт і суб'єкт соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність бізнесу, як інститут громадянського суспільства. Державні інститути та їх провідне місце і роль в системі соціальної відповідальності. Інструменти впливу регулюючої інфраструктури на соціальну відповідальність бізнесу. Соціальна відповідальність суспільства за наслідки своєї діяльності перед майбутнім поколінням.

Тестові завдання.

Розв'язування практичних завдань.

Семінарське заняття № 2.

Обговорення тем:

Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю (КСВ)

Дефініція “корпоративної соціальної відповідальності” та її еволюція в системі управління. Проблемні питання щодо організаційно-економічного забезпечення управління КСВ. Принципи успішності КСВ. Зарубіжний досвід управління КСВ та особливості його

впровадження у вітчизняну економіку. Шляхи поліпшення розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні.

Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності

Концепції управління працівниками, що впливають на соціальну сферу. Нормативно-правове регулювання взаємовідносин працівників та роботодавців щодо соціальної відповідальності. Відповідальність роботодавця за гідні умови праці та рівень зайнятості населення. Особливості соціальної відповідальності працівника: його права та обов'язки. Застосування роботодавцями соціальних програм у сфері розвитку персоналу. Рівень відповідальності бухгалтерської служби за дотриманням вимог ведення обліку і формування фінансової звітності. Шляхи вдосконалення соціальної відповідальності на ринку конкурентоспроможності робочих місць.

Тестові завдання.

Розв'язування практичних завдань.

Семінарське заняття № 3.

Обговорення тем:

Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності

Специфіка формування відносин підприємців із представниками зовнішніх організацій. Заходи спрямовані на уникнення порушень при налагодженні таких взаємовідносин. Залучення власників, акціонерів та інвесторів у процес визначення соціальної відповідальності із зовнішніми організаціями. Принципи ООН з соціальної відповідальності інвесторів. Відповідальна поведінка підприємств щодо контрагентів по бізнесу. Міра відповідальності підприємців за невиконання ними умов укладених договорів.

Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності.

Загальна характеристика екологічних аспектів корпоративної соціальної відповідальності. Програми контролю за дотриманням вимог законодавства щодо забруднення й захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. Нормативно-правове регулювання охорони навколишнього середовища. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища та стандарти екологічного менеджменту. Принципи екологічної відповідальності в Україні та світі. Нефінансова звітність в частині екологічної компоненти. Порівняння якісних показників нефінансової звітності щодо екологічної складової у вітчизняних та іноземних підприємствах

Тестові завдання.

Розв'язування практичних завдань.

Семінарське заняття № 4.

Обговорення тем:

Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.

Формування механізму соціального партнерства в умовах сьогодення. Соціально відповідальні відносини бізнес-організацій та територіальних громад. Способи підвищення соціальної відповідальності організації. Поліпшення програм соціальної відповідальності: основні дії компанії. Розвиток соціальної відповідальності транснаціональних корпорацій, як один із шляхів ведення бізнесу на засадах чесності і справедливості.

Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.

Цілі і завдання моніторингу корпоративної соціальної відповідальності. Якісні характеристики моніторингу щодо діяльності корпорацій. Інструментарій моніторингу з метою підвищення ефективності і впровадження проектів соціальної відповідальності.

Тестові завдання.

Розв'язування практичних завдань.

Семінарське заняття № 5.

Обговорення теми:

Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.

Ефективність програм КВС: методи та процедури. Оцінка ефективності соціальної відповідальності на рівні держави і корпорацій. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Особливості соціальної звітності компаній в Україні та використання її показників для ефективності соціальної відповідальності. Соціальний аудит за ефективністю соціальної відповідальності.

Тестові завдання.

Розв'язування практичних завдань.

Семінарське заняття № 6.

Обговорення теми:

Тема 10. Стратегічні напрямки розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Перешкоди, що стоять на заваді розвитку соціальної відповідальності в Україні. Оновлення нормативно-правової бази і функцій аудиту за соціальною відповідальністю. Стратегічні напрямки розвитку нефінансової звітності та соціального аудиту. Етапи формування стратегії щодо розвитку соціальної відповідальності в Україні. Напрямки покращення методики розробки стратегій розвитку соціальної відповідальності на основі використання зарубіжного досвіду.

Тестові завдання.

Розв'язування практичних завдань.

Тематика семінарських занять і завдання (для заочної форми навчання)

Семінарське заняття № 1.

1. Обговорення тем:

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку

Суть, класифікація, категорії соціальної відповідальності та їх трактування. Рівень та модель соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність як навчальна дисципліна.

Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю (КСВ)

Поняття “корпоративної соціальної відповідальності” та його еволюція в системі управління. Принципи успішності КСВ. Шляхи поліпшення розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні.

2. Тестові завдання.

3. Розв'язування практичних завдань.

Семінарське заняття № 2.

1. Обговорення тем:

Тема 8-9. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності та оцінювання ефективності соціальної відповідальності.

1. Обговорення питань теми:

Цілі, завдання та інструментарій моніторингу соціальної відповідальності. Ефективність програм КВС: методи та процедури. Соціальний аудит за ефективністю соціальної відповідальності.

Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Стратегічний розвиток соціальної відповідальності в Україні. Стратегічні напрямки розвитку нефінансової звітності та соціального аудиту. Етапи формування стратегії щодо розвитку соціальної відповідальності. Напрямки покращення методики розробки стратегій розвитку соціальної відповідальності.

2. Тестові завдання.

3. Розв'язування практичних завдань.

Формули для розв'язку задач [7]

№	Назва показників	Розрахунок
1	2	3
1.	Індекс соціальної відповідальності (Ісв)	$I_{св} = (P_c + I_{ок} + I_c) / ПВвп$, де P_c – сплачені податки; $I_{ок}$ – інвестиції в основний капітал; I_c – соціальні інвестиції; ПВвп – поточні витрати виробничого призначення.
2.	Індекс перспективного розвитку (Іпр)	$I_{пр} = (I_{ок} + I_c) / ЧП$, де I_c – соціальні інвестиції; $I_{ок}$ – інвестиції в основний капітал; ЧП – чистий прибуток.
3.	Чисті соціальні інвестиції (Чсі)	$Чсі = I_c / ЧП$, де I_c – соціальні інвестиції.
4.	Середній обсяг соціальних інвестицій, що припадає на одного працівника коорпорації (Іпв) (одиниця виміру – гривня)	$I_{пв} = I_c / Чі$, де Чі – середньоспискова чисельність працівників і-ї корпорації.
5.	Частка соціальних інвестицій в сумарному обсязі продажів (Іоп) (одиниця виміру – відсотки)	$I_{оп} = I_c / ОПв \cdot 100\%$, де ОПв – валовий обсяг продажів і-ї корпорації.
6.	Частка соціальних інвестицій компаній, за якими проводилося дослідження в сумарному обсязі їх прибутків (Іп)	$I_{п} = \sum n_i = 1 I_c / \sum n_i = 1 ЧП_i$
7.	Співвідношення частки соціальних інвестицій в прибутку корпорації з середньою часткою соціальних інвестицій корпорацій в сумарному обсязі їх прибутків визначимо як D	$D = Чсі / I_{п} \cdot 100\%$ Далі показник “співвідношення соціальних інвестицій та прибутку” (3) ділиться на показник (6) та помножується на 100%:
8.	Показник комплексності соціальної діяльності корпорації допомагає оцінити рівень комплексності і повноти діяльності у сфері СВК через врахування факту наявності (чи відсутності) позитивних параметрів у корпорації-респондента (Іяк), %	$I_{як}(i) = 1/m \sum m_i = 1 X_{ij} 100\%$ де X_{ij} – булева змінна, що набуває значення 1, якщо j-та ознака присутня в і-ї корпорації, та 0 – якщо ця ознака відсутня; m – число ознак, за якими оцінюється соціальна діяльність корпорації. В ідеалі набір ознак має бути сформований таким чином, щоб кожна з них була важливою для кожної корпорації.

1	2	3
9.	Витрати на покращення умов праці в розрахунку на одного працівника корпорації (Дупр), грн.	Дупр= СІупр/Чі, де СІупр – соціальні інвестиції корпорації, спрямовані на заходи щодо покращення умов праці, грн.
10.	Коефіцієнт виробничого травматизму (КВТ)	$\text{КВТ} = \frac{\text{Загальне число травм}}{\text{Загальне число відпрацьованих годин}} \cdot 200\,000$ <p>де 200 000 – кількість робочих годин 100 працівників за 50 робочих тижнів (при 40-годинному робочому тижні).</p>

Практичні завдання Завдання 1

Як визначити ділову репутацію компаній, якщо:

Вартості	Компанія № 1 (тис. грн)	Компанія № 2 (тис. грн.)	Компанія № 3 (тис. грн.)
Ринкова	25 000	48 038	5 000
Балансова	21 309	51 450	3 900

Проаналізувати одержаний результат. Які соціальні показники вказують на це?

Завдання 2

Як визначити індекс соціальної відповідальності? Проаналізуйте та порівняйте одержані результати.

Вартості	Компанія № 1 (грн.)	Компанія № 2 (грн.)
Податки сплачені	1897500	1975100
Інвестиції в основний капітал	530000	560000
Соціальні інвестиції	160200	180000
Поточні витрати	?	?
Матеріальні витрати	3809000	4300000
Витрати на ОП	2432000	2129920
Витрати на соц. страх	1424592	1198080
Амортизація	500000	560000

Завдання 3

Як визначити Індекс перспективного розвитку (Іпр)? Проаналізуйте та порівняйте одержані результати.

(тис. грн.)

Назва корпорації	Інвестиції в основний капітал		Соціальні інвестиції		Чистий прибуток (ЧП)		Податки		Дохід від реалізації,	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
роки										
Кондитор	4 000	6 000	100	80	5 500	5 650	917	941	6417	6591
Какао-світ	5 000	7 020	200	150	6 900	7 500	1150	1250	8050	8750
Шоко-стар	15 000	16 040	5000	3 000	9 560	10 000	1593	1667	11153	11667

Завдання 4

Як визначити чисті соціальні інвестиції (Чсі)? Проаналізуйте та порівняйте одержані результати.

Назва корпорації	Інвестиції в основний капітал, грн.		Чистий прибуток(ЧП) , грн.	
роки	2013	2014	2013	2014
Джунглі-міст	4 300	4 000	5100	4 500
Савана	3 050	3 000	4800	4 000
Краса	4 000	6 000	5 500	5 650
Преса	5 000	7 020	6 900	7 500
Домобудівник	15 000	16 040	9 560	10 000
Центр-комп	8 000	9 650	26 000	25 000

Завдання 5

Як визначити чисті соціальні інвестиції (Чсі)? Проаналізуйте та порівняйте одержані результати.

Назва корпорації	Інвестиції в основний капітал, тис. грн.		Чистий прибуток (ЧП), тис. грн.	
	2014	2015	2014	2015
Роки				
Формула	6 750	3 200	6 300	5 400
Савана	3 050	3 050	3 560	3 400
Краса	7 000	9 000	8 300	10 520
Преса	9 000	10 620	6 900	7 500

Завдання 6

Як визначити середній обсяг соціальних інвестицій, що припадає на одного працівника корпорації (Іпв)?

№ з/п	Назва корпорації	Середньоспискова чисельність працівників, осіб		Соціальні інвестиції, грн.	
		2014	2015	2014	2015
1.	Будматеріал	4 000	4 015	550	600
2.	Компіцентр	1 000	950	300	285
3.	Центрометал	1 200	1 200	300	250
4.	Будінвест	3 500	3 458	756	800
5.	Домосад	1 180	1 086	235	250

Завдання 7

Як визначити витрати на покращення умов праці в розрахунку на одного працівника корпорації (Дупр), грн.? Проаналізуйте отриманий результат.

№ з/п	Назва корпорації	Середньоспискова чисельність працівників, осіб		Соціальні інвестиції спрямовані на покращення умов праці, грн.	
		2014	2015	2014	2015
1.	Дрескод для малечі	1 350	1 330	200	180
2.	Малятко	1 520	1 522	280	285
3.	Попелюшка	1 280	1 280	260	267
4.	Кідсвіт	3 600	3 650	490	500
5.	Іграшка Денді	4 000	4 015	550	600

Завдання 8

Як визначити коефіцієнт виробничого травматизму (КВТ)? Проаналізуйте одержаний результат.

Назва корпорації	Загальне число травм		Загальне число відпрацьов. годин		К-сть робочих годин		К-сть робітників	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Штучний інтелект	5	2	2400000	2 400 002	2 400 000	2 400 000	1100	1105
Хата планшета	6	2	3009000	3 009 500	3 009 600	3 009 500	1650	1630

Завдання 9

Як визначити частка соціальних інвестицій в сумарному обсязі продажів (Іоп) (одиниця виміру – відсотки). Проаналізуйте отриманий результат.

Назва корпорації	Соціальні інвестиції, тис. грн.		Валовий обсяг продаж, тис. грн.	
	2014	2015	2014	2015
Корпорація 1	100	780	25 000	30 000
Корпорація 2	150	160	40 000	45 000
Корпорація 3	100	80	70 000	56 000
Корпорація 4	200	150	30 300	307 00
Корпорація 5	5000	3 000	46 000	47 000
Корпорація 6	6000	5000	42 000	45 500

Завдання 10

Як визначити Індекс перспективного розвитку (Іпр)? Проаналізуйте та порівняйте одержані результати.

(тис. грн.)

Назва корпорації	Інвестиції в основний капітал		Соціальні інвестиції		Чистий прибуток	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Кондитор	4 000	6 000	100	80	5 500	5 650
Какаосвіт	5 000	7 020	200	150	6 900	7 500
Шокостар	15 000	16 040	5000	3 000	9 560	10 000

Завдання 11

У таблиці представлені показники витрат на навколишнє середовище ПАТ «Сланцгаз». Проаналізуйте їх. Які мають бути принципи захисту навколишнього середовища на ПАТ «Сланцгаз» у відповідності до вимог законодавства?

Показники	Одиниця виміру	Роки		Відхилення	
		2014	2015	+ , -	(%)
Витрати на охорону навколишнього середовища	тис. грн.	4 245	4 896		
Витрати на екологічний менеджмент	тис.грн.	2 236	2367		
Загальний обсяг відходів	тонн	211 325	332 456		
Витрати на споживання води	тис. м ³	5 209	5 112		
Витрати на споживання електроенергії	тис. кВт/год.	69 105	62 123		

Завдання 12

Опишіть соціальну відповідальність корпорації «Мобіл-напряв» перед працівниками використовуючи дані із таблиці. Які шляхи поліпшення соціальних показників у даній корпорації, на вашу думку?

В кого із працівників знизився розмір премій? Чим це могло бути спровоковано?

Кількість працівників в корпорації

Показники	Кількість		у %	
	2014	2015	2014	2015
Роки	2014	2015	2014	2015
Інваліди I катег.	3	5		
Інваліди II – III катег.	58	57		
Багатодітні	26	26		
Інші працівники	5620	5640		
Загальна кількість				

Розмір соціальної премії у корпорації, грн. (у %)

Працівники	працівники офісів	оператори	менеджери	інші працівники	Разом
рік					
2014	21 520	22 800	21 230	53 500	
2015	22 520	23 500	20 750	55 350	
Відхилення від 2014 р. (у %)					

Завдання 13

Описати рівень соціального захисту працівників корпорації «Бензин-енерджі» через оплату праці, можливі премії на основі даних в таблиці. Перспективи подальшого соціального захисту.

Рік	Кількість працівників, осіб					Середня зарплата, грн.
	Багато-дітні	Інвал-іди	Інші працівники	Усього		
				к-сть	у % до 2012 р.	
2012	150	316	6 575			2850,1
2013	125	315	6 563			3047,7
2014	186	318	6 563			3527,3

Завдання 14

У таблиці представлені соціальні виплати у «Інфо-банк». Дайте загальну характеристику соціальні виплат у «Інфо-банку» та шляхи поліпшення соціальної політики підприємства щодо працівників.

Соціальні виплати	2014 р., грн.	2015 р., грн.	Відхилення	
			+, –	у %
Фінансова допомога воїнам АТО підприємства	26 500	25 300		
Фінансова допомога переселенцям із зон АТО	15 003	10 500		
Медична допомога працівникам у нещасних випадку	23 425	25 014		
Забезпечення послуг добровільного медичного страхування	12 900	13 000		
Поточні ремонти об'єктів соціальної сфери	15 400	20 000		
Капітальні ремонти об'єктів соціальної сфери	70 500	56 000		

Завдання 15

Якою, на вашу думку, є охорона навколишнього середовища та основні принципів екологічної політики корпорації «Метал-сталь», якщо відомі наступні дані:

Затрати на охорону навколишнього середовища

Роки	2013		2014		2015	
	млн. грн.	у %	млн. грн.	у %	млн. грн.	у %
Заходи спрямовані на зниження відходів	135,7		142,3		125,0	
Заходи спрямовані на очистку викидів у повітря	93,3		107,0		92,0	
Заходи спрямовані на очистку відходів у воду	96,6		108,3		90,9	
Затрати на попередження відходів	0,1		0,2		0,2	
Збір на забруднення навколишнього середовища	63,3		83,2		55,5	
Разом						

В чому полягають способи поліпшення екологічної складової корпорації «Метал-сталь»?

Завдання 16

Проаналізуєте фінансово-інвестиційний клімат компанії за даними поданими у наступній таблиці. Який на вашу думку у дані компанії економічна компонента? Які шляхи її поліпшення?

Показники	2015 рік	2014 рік	Зміни у %
Фінансові показники			
Доходи	851 536	749 200	
Платежі до бюджету	43 909	16 980	
Податок на прибуток	10 902	5 365	
Операційні затрати / витрати	314 783	172 679	
Витрати на формування резервів	144 971	33 655	
Чистий прибуток	20 488	37 869	
Нерозподілений дохід	82 658	52 176	
Співробітники			
Загальна кількість співробітників	3 000	2 996	
Кількість співробітників із повною зайнятістю	3 050	2 987	
Заробітна плата та інші виплати	112 600	132 010	
Суспільство			
Інвестиції	554	268	
Інша допомога	15 953	10 102	

Які економічні показники використовують у нефінансовій (соціальной) звітності? Які ви знаєте економічні та екологічні показники? Чи пов'язані вони із економічними показниками?

Якщо б ви були підприємцем, то чи формували б не фінансову на власному підприємстві? Обґрунтуйте відповідь?

Завдання 17

Опишіть сторінку нефінансового (соціального) звіту. Якщо відомі наступні дані:

<p>Соціальна відповідальність корпорації «Телефоноприймач» перед працівниками <i>(Загальна характеристика соціального захисту працівників корпорації «Телефоноприймач»)</i></p>																																																												
<p>Кількість працівників в корпорації</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th colspan="2">К-сть</th> <th colspan="2">у %</th> </tr> <tr> <th>Роки</th> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2013</th> <th>2014</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Інваліди I катег.</td> <td>11</td> <td>9</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Інваліди II – III катег.</td> <td>108</td> <td>110</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Багатодітні</td> <td>75</td> <td>78</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Інші працівники</td> <td>7 023</td> <td>7 021</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Загальна к-сть</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		К-сть		у %		Роки	2013	2014	2013	2014	Інваліди I катег.	11	9			Інваліди II – III катег.	108	110			Багатодітні	75	78			Інші працівники	7 023	7 021			Загальна к-сть					<p>Розмір соціальної премії у корпорації, грн.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>працівники рік</th> <th>працівники офісів</th> <th>оператори</th> <th>менеджери</th> <th>інші працівники</th> <th>Разом</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2013</td> <td>20 200</td> <td>23 700</td> <td>23 850</td> <td>23 500</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>21 265</td> <td>23 500</td> <td>23 900</td> <td>23 445</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Відхилення від 2013 р. (у %)</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	працівники рік	працівники офісів	оператори	менеджери	інші працівники	Разом	2013	20 200	23 700	23 850	23 500		2014	21 265	23 500	23 900	23 445		Відхилення від 2013 р. (у %)					
	К-сть		у %																																																									
Роки	2013	2014	2013	2014																																																								
Інваліди I катег.	11	9																																																										
Інваліди II – III катег.	108	110																																																										
Багатодітні	75	78																																																										
Інші працівники	7 023	7 021																																																										
Загальна к-сть																																																												
працівники рік	працівники офісів	оператори	менеджери	інші працівники	Разом																																																							
2013	20 200	23 700	23 850	23 500																																																								
2014	21 265	23 500	23 900	23 445																																																								
Відхилення від 2013 р. (у %)																																																												
<p><i>(провести аналіз кількості працівників у корпорації, виявити фактори, які мали б на це вплив).</i></p>	<p><i>(провести аналіз соціальної премії, назвати можливі фактори та напрямки соціальної премії).</i></p>																																																											

Завдання 18

Опишіть сторінку нефінансового (соціального) звіту. Якщо відомі наступні дані:

<p>Охорона навколишнього середовища корпорації «Газнафт» <i>(Описати затрати на охорону навколишнього середовища)</i></p>						
<p>Основні принципи екологічної політики корпорації «Газнафт» які є:</p> <p>- виконання законодавчих екологічних вимог;</p>						
<p>Затрати на охорону навколишнього середовища</p>						
<p>Рік:</p>	<p>2012</p>	<p>2013</p>	<p>2014</p>			
<p>Показники:</p>	<p>млн. грн</p>	<p>у %</p>	<p>млн. грн</p>	<p>у %</p>	<p>млн. грн</p>	<p>у %</p>
<p>Заходи на зниження відходів</p>	<p>140,7</p>		<p>141,1</p>		<p>111,9</p>	
<p>Очистка викидів у повітря</p>	<p>93,3</p>		<p>157,1</p>		<p>82,1</p>	
<p>Очистка відходів у воду</p>	<p>103,6</p>		<p>94,3</p>		<p>62,9</p>	
<p>Затрати на попередження відходів</p>	<p>0,1</p>		<p>-</p>		<p>-</p>	
<p>Затрати на екологічний менеджмент</p>	<p>21,9</p>		<p>9,2</p>		<p>8,6</p>	
<p>Збір (податок) на забруднення навколишнього середовища</p>	<p>69,3</p>		<p>73,2</p>		<p>45,5</p>	
<p>Разом</p>						
<p>Способи поліпшення екологічної складової корпорації «Газнафт»</p>						

Завдання 19

Опишіть сторінку нефінансового (соціального) звіту. Якщо відомі наступні дані:

Виконання інвестиційної програми будівництва квартир для соціально незахищених верств населення *(описати чому будівельне підприємство зацікавилось соціально-незахищеними верствами населення)*

(Проаналізувати дані щодо соціально-незахищених верств)

Кількість об'єктів інвестування зданих в експлуатацію

Рік	2012		2013		2014	
	к-сть	у %	к-сть	у %	к-сть	у %
Власники квартир						
Працівники підприємства	80		108		56	
Молоді сім'ї	200		145		180	
Багатодітні сім'ї	72		55		30	
Разом						

Завдання 20

Опишіть сторінку не фінансового (соціального) звіту. Якщо відомо наступні дані:

Охорона навколишнього середовища заводом «Мінерал вода»

(придумайте особливість підприємства, яким чином воно здійснює екологічний захист)

Структура витрат на охорону навколишнього середовища заводом «Мінерал вода»

Показники	2013 р.		2014 р.	
	сума, тис. грн.	у %	сума, тис. грн.	у %
Капітальні інвестиції	19177	–	20225	–
Поточні витрати на охорону навколишнього середовища	557		657	
Витрати на екологічні платежі	110		128	
Витрати на утилізацію відходів, очищення стічних вод	5790		5865	
Разом витрати, пов'язані із захистом навколишнього середовища				

(проаналізувати таблицю)

Перспективи розвитку екологічних завдань заводу

Завдання 21

Опишіть сторінку нефінансового (соціального) звіту. Якщо відомі наступні дані:

Соціальна програма по зниженню рівня безробіття у ПАТ «Будтерно»
(придумайте обґрунтування соціальної програми, пов'язаної із залученням працівників)

Прийняття на роботу в ПАТ «Будтерно»

Рік	Всього прийнято людей, осіб	К-сть мешканців Тернополя, що прийняті на роботу	% від загальної кількості прийнятих
2012	1508	1112	?
2013	840	484	?
2014	775	454	?

(опишіть табличку)

Ефективність впровадження цієї програми та планування майбутніх програм пов'язаних із зниженням безробіття

Завдання 22

Опишіть сторінку не фінансового (соціального) звіту. Якщо відомі наступні дані:

Соціально-економічні показники ВАТ «Енерджі» (надати коротку характеристику)

Фінансові показники ВАТ «Енерджі»

Показники	2008	2010	Відхилення у %	
			+ , -	у %
Кількість працівників усіх корпоративних структур АТ «Енерджі»	6500	7500		
Виручка від реалізації продукції	45 590	41770		
Витрати на допомогу соціально незахищеним працівникам	800	650		
Витрати на захист навколишнього середовища	500	658		

(описати таблицю)

Шляхи та програми пов'язані із поліпшенням соціально-економічних показників

Завдання 23

Опишіть сторінку не фінансового (соціального) звіту. Якщо відомі наступні дані:

Соціальні виплати корпорації «Будзахід»

Соціальні виплати у корпорації «Будзахід»

Соціальні виплати	2012 р., грн.	2013 р., грн.	Відхилення	
			+ , -	у %
Одноразова виплата в зв'язку з виходом на пенсію	3593	10324		
Фінансова допомога раді ветеранів підприємства	1418,2	942,8		
Виплата в зв'язку з ювілейною датою – 50-річчям	1003	965		
Матеріальна допомога працівникам за зверненням	425	504		
Забезпечення послуг добровільного медичного страхування	10957	16002		
Капітальні і поточні ремонти об'єктів соціальної сфери	84697,2	79868		
Надання путівок за пільговою вартістю	36327	32427,8		

(описати дані таблиці)

Шляхи поліпшення соціальної політики підприємства щодо працівників

Завдання 24

Опишіть сторінку не фінансового (соціального) звіту. Якщо відомі наступні дані:

Обсяги викидів забруднюючих речовин у повітря, т «АрселорМіталКривий Ріг»

Обсяги викидів забруднюючих речовин у повітря, т

Рік		оксиди азоту	оксиди сірки	оксиди вуглецю	Тверді частини (пил)	Неметанові органічні сполуки	Стійкі органічні сполуки	Інші	Загалом
2014	т	10182	12385	101121	52631	220	0,3	10841,7	
	у %								
2013	т	10961	18159	233897	57116	222	0,3	938,7	
	у %								
2012	т	9307	13426	194406	46080	221	0,2	609,8	
	у %								

(описати табличку)

Шляхи, спрямовані на зниження забруднення навколишнього середовища

Завдання 25

Опишіть сторінку не фінансового (соціального) звіту. Якщо відомі наступні дані:

Соціальний захист навколишнього середовища ПАТ «Вугільпром» у відповідності до вимог законодавства

Показники витрат на навколишнє середовище

Показники	Одиниця виміру	Роки		Відхилення	
		2013	2014	+, -	у %
Витрати на охорону навколишнього середовища	тис. грн.	3 656	4 009		
Загальний обсяг утворення відходів	тонн	111 415	122 561		
Власна переробка і повторне використання відходів	тонн	80 967	81 356		
Споживання води	тис. м ³	4 409	4 612		
Споживання електроенергії	тис. кВт/год.	78 008	78 263		
Споживання природного газу	тис. м ³	15 690	18 532		

(Описати таблицю)

Перспективи розвитку екологічної компоненти на ПАТ «Вугільпром»

Тестові завдання

1. Мета соціального обліку полягає у:

- a) формуванні нефінансової звітності для одержання соціального ефекту;
- b) порівняння фактичних і планових показників нефінансової звітності;
- c) зменшити відсоток сплати податків підприємств, що отримують рівень А чи А+;
- d) покращити показники продуктивності праці.

2. Згідно з Кодексу законів про працю скорочена тривалість робочого часу для працівників віком від 16 до 18 років встановлюється:

- a) 36 годин на тиждень;
- b) 24 години на тиждень;
- c) 12 годин на тиждень;
- d) зазначається в трудовому договорі.

3. Динамічний соціальний моніторинг – це:

- a) комплексне оцінювання систем і раціональне реагування на можливість виправлення помилок;
- b) ефективний аналіз підприємницької діяльності в різні періоди економічної циклічності;
- c) раціональний відбір показників за соціальними групами, проектами, територією та іншими ознаками з метою виявлення реальних проблем і вибір найкращих шляхів розвитку;
- d) виявлення рівня суспільного співробітництва, соціального діалогу, дії соціальних програм і їх якість на регіональному рівні.

4. До звітних форм, що відображають результати діяльності підприємств з охорони навколишнього середовища належить:

- a) форма № 2а-ТП «Втрати на охорону атмосфери»;
- b) форма № 1 – екологічні витрати «Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі»;
- c) форма № 1 – відходи «Звіт про втрати на навколишнє середовище»;
- d) Всі відповіді правильні.

5. До концепції застосування людського чинника у виробництві належить:

- a) концепція управління трудовими ресурсами;
- b) концепція школи людських відносин;
- c) теорія мотивації праці (досягнень);
- d) теорії людського капіталу.

6. Об'єктом соціального партнерства виступає:

- a) держава, громада, профспілка;
- b) соціальна політика, що впливає на формування взаємовідносин між суб'єктами соціального партнерства;
- c) обидві відповіді правильні;
- d) обидві відповіді неправильні.

7. Хто із вчених висловив думку про те, що немає сенсу брати на роботу тямущих людей, а потім їм вказувати. Вони наймаються для того, щоб роботодавцю говорити, як треба робити:

- a) А. І. Кудряченко;
- b) М. Теччер;
- c) С. Джобс;
- d) Б. Ільченко.

8. Україна взяла на себе зобов'язання:

- a) до 2015 року скоротити свої викиди на 20 %;
- b) до 2020 року скоротити свої викиди на 20 %;
- c) до 2020 року скоротити свої викиди на 5 %;
- d) до 2017 року скоротити свої викиди на 2 %.

9. Для реалізації внутріфінансового управління природоохоронною діяльністю для бізнесу розроблено:

- a) ЗУ «Про соціальну відповідальність»;
- b) стандарти ISO серії 14 000;
- c) звіт за GRI 14 000;
- d) вірної відповіді немає.

10. Комунікативно-регулююча функція соціального аудиту:

- a) формує умови для попередження соціальних ризиків, які можуть виникати в процесі неефективного управління;
- b) допомагає визначити наскільки діяльність підприємства відповідає суспільним очікуванням за допомогою підтвердження (непідтвердження) показників соціальної звітності;
- c) надає відомості про результати соціально відповідальної діяльності, функціонування соціальних процесів на підприємстві;
- d) відображається у відкритті нових закономірностей методики практичної реалізації соціальних проектів бізнесом.

11. Досвід Європи щодо соціального партнерства полягає у наступному:

- a) соціальне забезпечення формується шляхом внесків працівників та роботодавців;
- b) в багатьох країнах світу відповідальність за пенсії та соціальний захист несуть підприємства;
- c) відповіді а і б правильні;
- d) відповіді а і б неправильні.

12. Хто із вчених висловлював думки про платну медицину і освіту:

- a) А. І. Кудряченко;
- b) М. Теччер;
- c) С. Джобс;
- d) Б. Ільченко.

13. Що не належить до принципів соціальної відповідальності, які діють згідно із Міжнародним стандартом 26 «Керівництво із соціальної відповідальності»:

- a) підзвітність
- b) свобода дій;
- c) етична поведінка;
- d) повага до інтересів зацікавлених сторін.

До концепції "4-R" належать такі компоненти:

- a) виробник, господарський процес, товар, покупець;
- b) товар, ціна, рекламування продукту, місце реалізації;
- c) послуга, гроші, товар, гроші;
- d) постачальник, покупець, замовник, споживач.

14. Відповідно до інтегрального індексу соціального самопочуття станом на 2012-2013 рр. впевненими у майбутньому було близько:

- a) 25 % українців;
- b) 15 % українців;
- c) 20 % українців;
- d) 5 % українців.

15. На думку якого із вчених «людина, яка не вірить у безсмертя душі позбавлена сумління і страху, а тому здатна на лиху справу та прагне уникнути закону»?

- a) У. Петті;
- b) М. Фрідман;
- c) Арістотель;
- d) А. М. Колот.

16. Що із переліченого не належить до групи соціальних показників ефективності:

- a) питома вага необоротних активів соціальної сфери у необоротних активах підприємства;
- b) повнота виконання корпорацією своїх стратегічних та поточних планів;

- c) коефіцієнт плинності кадрів;
- d) дефіцит робочої сили у підприємстві загалом і за окремими її категоріями.

17. Соціальний аудит як підвид контролю був розроблений у:

- a) США та Європі у 90-х роках;
- b) Німеччині, Швеції та Канаді у 50-х роках;
- c) Великобританії, Скандинавії та Канаді у 90-х роках;
- d) США та Канаді у 50-х роках.

18. Недоліки соціального партнерства за біпартизмом:

- a) залежність від державного регулювання, яке обмежує свободу у деяких випадках;
- b) надмірна свобода, що може призводити до нехтування загальноприйнятих норм;
- c) в значній мірі залежить від укладених індивідуальних договорів;
- d) застосовується низько розвиненими країнами.

19. Під запасами і переміщенням знань, що виникають в результаті спілкування і взаємодії між працівниками всередині і поза організацією розуміють:

- a) людський капітал
- b) соціальний капітал
- c) інституціональний капітал
- d) всі відповіді правильні.

20. До суб'єктів соціальної відповідальності бізнесу відносять:

- a) власників підприємства;
- b) державні органи влади;
- c) громадських організацій;
- d) всі названі вище.

21. Згідно з Кодексу законів про працю скорочена тривалість робочого часу для працівників віком від 14 до 15 років, які працюють в період канікул встановлюється:

- e) 36 годин на тиждень;
- f) 24 години на тиждень;
- g) 12 годин на тиждень;
- h) зазначається в трудовому договорі.

22. Які моделі соціальної відповідальності відповідають англо-американській моделі обліку?

- a) Американська, Британська, Канадська;
- b) Американська та Латиноамериканська;
- c) Американська, Британська, Канадська і Латиноамериканська;
- d) США і Великобританія.

23. Системний соціальний моніторинг – це:

- a) глибоке дослідження кожної окремо взятої системи і її операційно-господарської діяльності.
- b) комплексне оцінювання систем і раціональне реагування на можливість виправлення помилок;
- c) ефективний аналіз підприємницької діяльності в різні періоди економічної циклічності;
- d) раціональний відбір показників за соціальними групами, територією та іншими ознаками з метою виявлення реальних проблем і вибір найкращих шляхів розвитку.

24. Важливим звітним документом про величину шкідливого впливу підприємства на довкілля є:

- a) еко-баланс;
- b) еко-звіт;
- c) звіт про навколишнє середовище;
- d) всі відповіді правильні.

25. Як розрахувати ділову репутацію (зудвіл) компанії:

- a) балансова вартість активів компанії за мінусом ринкової вартість компанії;

- b) балансова вартість активів компанії за мінусом ринкової вартість компанії та за мінусом витрат пов'язаних із продажем;
- c) ринкова вартість компанії за мінусом балансової вартості активів компанії;
- d) ринкова вартість компанії за мінусом балансової вартості активів компанії та за мінусом поточних витрат.

26. Яка із відомих моделей соціальної відповідальності є найменш розвинутою:

- a) Канадська;
- b) Японська;
- c) Латиноамериканська;
- d) немає правильної відповіді.

27. Найкращий вітчизняний соціальний звіт 2012 року у:

- a) Київміськбуд;
- b) Platinum Bank;
- c) «Арселор Міттал Кривий Ріг» ;
- d) «Галнафтогаз».

**28. До якого рівня соціальну відповідальність можна віднести у піраміді А. Маслоу?
(оберіть найбільш правильну відповідь)**

- a) потреба в безпеці, соціальні потреби;
- b) соціальні потреби та потреби в повазі;
- c) фізіологічно-соціальні потреби;
- d) соціальні потреби в самореалізації.

29. Суб'єктом державних інститутів є:

- a) Президент України;
- b) Міністерство соціальної політики;
- c) обидві відповіді правильні;
- d) немає правильної відповіді.

30. До складових фінансової звітності відносять (виберіть найвичерпнішу відповідь):

- a) стратегія, характеристика організації і показники результативності;
- b) параметри звіту та соціальні показники;
- c) права людини, економіка і екологія;
- d) немає правильної відповіді.

31. Згідно із ЗУ «Про захист прав споживачів» за кожен день затримки ремонту товару:

- a) виплачується працівникові неустойка у розмірі 1 % від вартості товару;
- b) виплачується працівникові неустойка 3 % від вартості товару;
- c) не виплачується жодних неустойок;
- d) немає правильної відповіді.

32. Яка із відомих моделей соціальної відповідальності, на думку вітчизняних вчених, є найбільш розвинутою:

- a) Канадська;
- b) Американська;
- c) Японська;
- d) Латиноамериканська.

33. На думку якого вченого, соціальна інформація відображає інтереси різних соціальних груп, і саме в створенні такої інформації, полягає мета обліку.

- a) Л. Паччолі;
- b) А. Літтлтон;
- c) Ф. Бутинець;
- d) Р. Кийосакі.

34. Соціальний аудит як підвид контролю був розроблений у:

- a) США та Європі у 90-х роках;
- b) Німеччині, Швеції та Канаді у 50-х роках;

- c) Великобританії, Скандинавії та Канаді у 90-х роках;
- d) США та Канаді у 50-х роках.

35. За якими видами можна поділити соціальне партнерство:

- a) на рівні громадськості, держави, працівників, керівників;
- b) зовнішнє і внутрішнє;
- c) трипартизм, біопартизм;
- d) всі відповіді неправильні.

36. До індикаторів соціальних програм на:

- a) зниження рівня захворюваності працівників, підвищення рівня освіти;
- b) зниження рівня безробіття, як молоді так і осіб із обмеженими можливостями;
- c) зростання якісних показників навколишнього середовища;
- d) всі відповіді правильні.

37. Яка із американських компаній реалізувала проєкт "Нагодуємо дітей досхоchu":

- a) McDonald's;
- b) Ben & Jerry's;
- c) ConAgra Foods;
- d) Washington Mutual.

38. Згідно з Кодексу законів про працю скорочена тривалість робочого часу встановлюється:

- a) для працівників віком від 16 до 18 років - 36 годин на тиждень;
- b) для осіб віком від 15 до 16 років- 24 години на тиждень;
- c) для працівників, зайнятих на роботах з шкідливими умовами праці, - не більш як 36 годин на тиждень;
- d) всі відповіді правильні.

39. Недоліки соціального партнерства за біпартизмом:

- a) залежність від державного регулювання, яке обмежує свободу у деяких випадках;
- b) надмірна свобода, що може призводити до нехтування загальноприйнятих норм;
- c) в значній мірі залежить від укладених індивідуальних договорів;
- d) застосовується низько розвиненими країнами.

40. Хто із вчених висловлював думки про те, що де діють досить потужні профспілки й об'єднання роботодавців, держава може відігравати роль спостерігача і лише як посередник втручається в процес соціально-трудоких відносин за необхідності їх правового регулювання:

- a) А. І. Кудряченко;
- b) М. Теччер;
- c) С. Джобс;
- d) Б. Ільченко.

41. Евристична функція соціального аудиту:

- a) формує умови для попередження соціальних ризиків, які можуть виникати в процесі неефективного управління;
- b) аналізує об'єкт дослідження, визначає ефективність реалізації соціальних програм;
- c) надає відомості про результати соціально відповідальної діяльності, функціонування соціальних процесів на підприємстві;
- d) відображається у відкритті нових закономірностей методики практичної реалізації соціальних проєктів бізнесом.

42. Хто із вчених запропонував поняття «ойкономія» та «хремастика» звинувачуючи лихварів у нівелюванні людських цінностей?

- a) У. Петті;
- b) М. Фрідман;
- c) Арістотель;
- d) А. М. Колот.

43. – це інструменти маркетингу, котрі дають змогу встановити політичні,

економічні, соціальні та технологічні сегменти зовнішнього середовища, які впливають на діяльність підприємства.

- a) PEST-аналіз;
- b) конценція “4-P”;
- c) SWOT-аналіз;
- d) функціонально-вартісний аналіз.

44. У світовій та вітчизняній практиці використовуються таку дефініцію:

- a) соціальний звіт;
- b) звіт із корпоративної соціальної відповідальності;
- c) звіт із прогресу;
- d) всі зазначені вище.

45. Яка із відомих моделей соціальної відповідальності з одного боку характеризується консерватизмом, а з іншого – надає підприємцям свободу у виборі видів соціальної політики:

- a) Європейська;
- b) Канадська;
- c) Японська;
- d) Британська.

46. Профілактична функція соціального аудиту:

- a) формує умови для попередження соціальних ризиків, які можуть виникати в процесі неефективного управління;
- b) аналізує об’єкт дослідження, визначає ефективність реалізації соціальних програм;
- c) надає відомості про результати соціально відповідальної діяльності, функціонування соціальних процесів на підприємстві;
- d) відображається у відкритті нових закономірностей методики практичної реалізації соціальних проектів бізнесом.

47. Згідно із стандартом серії 14000 методологія “оцінки життєвого циклу” – це:

- a) інтеграція екологічних аспектів у процес проектування та розробки продукції;
- b) оцінка екологічного впливу, пов’язаного з продукцією, на всіх стадіях її життєвого циклу;
- c) обмін екологічною інформацією;
- d) всі відповіді правильні.

48. Згідно із загальною декларацією прав людини, 1948 р., існує:

- a) право на соціальне забезпечення;
- b) право на рівну оплату праці за рівну працю;
- c) право на відпочинок;
- d) всі відповіді правильні.

49. До соціальних показників у соціальному звіті за GRI відносять такі:

- a) взаємовідношення працівників і керівництва;
- b) управління, зобов’язання і взаємодія із зацікавленими сторонами;
- c) стратегія організації;
- d) всі відповіді правильні.

50. В якому році була зrealізована перша соціальна програма після вступу України в МОП.

- a) 2005-0006 рр.
- b) 2006-2007 рр.
- c) 2007-2008 рр.
- d) 2009-2010 рр.

51. За якими видами можна поділити соціальне партнерство:

- a) на рівні громадськості, держави, працівників, керівників;
- b) зовнішнє і внутрішнє;
- c) трипартизм, біопартизм;
- d) всі відповіді неправильні.

Контрольні запитання для підготовки до іспиту з дисципліни “Соціальна відповідальність”

1. Сутність соціальної відповідальності бізнесу її об’єкти та суб’єкти
2. Принципи, завдання та концепції розвитку соціальної відповідальності.
3. Опишіть про моделювання рівнів соціальної відповідальності в різних країнах світу. Яка модель на вашу думку є прийнятною для застосування в Україні?
4. Опишіть соціальний звіт за GRI? Чи застосовують його в Україні?
5. Проблеми соціальної відповідальності вітчизняного бізнесу перед іноземним інвестором.
6. Опишіть наслідки соціальної відповідальності суспільства за свою діяльність перед майбутнім поколінням. .
7. Охарактеризуйте діяльність державних інститутів та їх провідне місце і роль в системі соціальної відповідальності.
8. Застосування інструментів впливу регулюючої інфраструктури на соціальну відповідальність бізнесу.
9. Які особливості впровадження зарубіжного досвіду управління КСВ у вітчизняну економіку.
10. Опишіть шляхи поліпшення розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні.
11. В чому проявляються стратегічні напрямки розвитку соціальної відповідальності? Чи захищений він на законодавчому рівні?
12. Які шляхи поліпшення відповідальності виробника і продавця перед споживачем?
13. Які соціальні програми застосовує роботодавець у сфері розвитку персоналу?
14. Опишіть шляхи вдосконалення соціальної відповідальності на ринку конкурентоспроможності робочих місць.
15. Охарактеризуйте особливості соціальної відповідальності працівника: його права та обов’язки.
16. Яким має бути організаційно-управлінський аспект щодо корпоративної соціальної відповідальності?
17. Які є екологічні показники відображаються у звіті за GRI?
18. Які є економічні показники відображаються у звіті за GRI?
19. Які є соціальні показники відображаються у звіті за GRI?
20. Що таке соціальний аудит? Чи проводили б ви його у власній компанії? Чому?
21. В чому полягає соціальна відповідальність бізнесу перед споживачем. Чи захищений він на законодавчому рівні?
22. В чому полягають особливості оцінки соціальної відповідальності?
23. Які особливості соціальної відповідальності керівника і бухгалтера з іншими учасниками господарського процесу?
24. У чому полягають вимога соціальної відповідальності за концепцією “4-P” щодо задоволення інтересів споживача?
25. Які статті соціальної (нефінансової) звітності належать до соціальних показників? Опишіть їх. На якому рівні розвиток цих показників у нашій державі?
26. В чому полягають принципи соціальної відповідальності? Який вплив на них має глобальний договір ООН?
27. Проблеми соціальної відповідальності вітчизняного бізнесу перед іноземним інвестором.
28. Що таке SWOT-аналіз? Проведіть SWOT-аналіз соціальної відповідальності у вітчизняних підприємствах?
29. Які економічні показники відображаються у звіті за GRI? Чи додали б ви нові показники до існуючих чи деякі із наявних не використовували б у власному підприємстві?
30. В чому полягає сутність PEST-аналізу? Проведіть PEST-аналіз соціальної відповідальності вітчизняного бізнесу.

31. В чому проявляються стратегічні напрямки розвитку соціальної відповідальності? Чи захищений він на законодавчому рівні? Які шляхи поліпшення відповідальності виробника і продавця перед споживачем?
32. Які показники оцінки соціальної відповідальності бізнесу?

Тематика самостійної роботи студентів

1. Соціальна відповідальність як складова сучасної моделі бізнесу.
2. Формування концепції соціальної відповідальності у бізнесі.
3. Основні періоди становлення ідеї соціальної відповідальності бізнесу.
4. Зasadничі принципи соціальної відповідальності.
5. Основні критерії соціальної відповідального бізнесу.
6. “За” та “проти” соціальної відповідальності: основні підходи.
7. Американська модель соціальної відповідальності.
8. Європейська (британська і скандинавська) модель соціальної відповідальності.
9. Японська (азіатська) модель соціальної відповідальності.
10. Латиноамериканська модель соціальної відповідальності.
11. Африканська модель соціальної відповідальності. Модель соціальної відповідальності країн БРІКС.
12. Модель соціальної відповідальності країн ЦСЄ.
13. Модель соціальної відповідальності країн СНД.
14. Глобальний договір ООН щодо формування і розвитку корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).
15. Міжнародне законодавство із соціальної відповідальності.
16. Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.
17. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо.
18. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища та стандарти екологічного менеджменту.
19. Міжнародне і вітчизняне законодавство про охорону навколишнього середовища.
20. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності.
21. Критерії соціально відповідального бізнесу.
22. Переваги соціальної відповідальності для бізнес-організацій на національному та глобальному рівнях.
23. Основні підходи до корпоративної соціальної відповідальності: ринковий, з позиції державного регулювання, корпоративної совісті, «зацікавлених осіб».
24. Рівні КСВ організації.
25. Внутрішнє середовище корпоративної соціальної відповідальності.
26. Корпоративна культура організації.
27. Зовнішнє середовище корпоративної соціальної відповідальності.
28. Створення організаційної системи управління КСВ.
29. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах зі споживачами.
30. Відповідальна поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.
31. Соціально відповідальні відносини бізнес-організацій та територіальних громад.
32. Внутрішні і зовнішні комунікації з корпоративної соціальної відповідальності.
33. Залучення власників, акціонерів та інвесторів у процес визначення соціальної відповідальності.
34. Програми КСВ для підприємств малого та середнього бізнесу.
35. Фактори, які стимулюють малі та середні підприємства запроваджувати принципи корпоративної соціальної відповідальності.
36. Основні причини, що стримують розвиток соціальної відповідальності малого та середнього бізнесу в Україні.
37. Екологічний менеджмент і аудит (EMAS).
38. Методи та процедури ефективності програм КСВ.
39. Державний (національний) і корпоративний рівні оцінки ефективності програм КСВ.
40. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії.
41. Моніторинг ефективності діяльності з організації КСВ.

42. Збалансована система показників із КСВ.
43. Способи підвищення соціальної відповідальності організації.
44. Поліпшення програм соціальної відповідальності: основні дії компанії.
45. Нефінансова/соціальна звітність комерційної організації.
46. Оприлюднення не фінансового звіту як відправна точка комунікації про СВБ.
47. Переваги нефінансової звітності.
48. Ризики нефінансової звітності.
49. Соціальний аудит.
50. Вплив міжнародних стандартів і національної політики на розвиток соціальної відповідальності.
51. “Глобальний Договір” ООН.
52. Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР).
53. Всесвітня рада бізнесу зі сталого розвитку (WBCSD).
54. Принципи ООН з соціальної відповідальності інвесторів (PRI)
55. Глобальна ініціатива зі звітності (ГІЗ) (GRI).

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література

1. Благоев Ю. А. Корпоративна соціальна відповідальність: еволюція концепції / Ю. А. Благоев. – СПб. : Высшая школа менеджмента, 2010. – 272 с.
2. Денис О. Корпоративна соціальна відповідальність: підруч. / О. Денис, О. Дубовик, А. Зінченко, Є. Матвеев; ред.: Т. С. Смовженко, А. Я. Кузнецова; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. - 2-ге вид., виправл. і доповн. – К., 2010. – 314 с.
3. Колот А. М. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку : [моногр.] / А. М. Колот [та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота. – К. : КНЕУ, 2012. – 501 с.
4. Лазоренко О. Посібник із КСВ. “Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності” / О. Лазоренко, Р. Колишко та ін. – К.: Вид-во “Енергія”, 2008. – 96 с.
5. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні / [под ред. Ю. Саенко]. – К. : Батискаф, 2002. – 72 с.
6. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: розуміння та впровадження. – К., 2005. – 48 с.

Додаткова література

7. Березіна О.Ю. Кількісна оцінка соціальної відповідальності корпорацій / О. Ю. Березіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.uabs.edu.ua/library/Visnik/Numbers/1_32_2012/32_04_04.pdf
8. Буян О. А. Підходи до оцінки ефективності корпоративної соціальної відповідальності підприємств в Україні / О. А. Буян. – Вісник Дніпропетр. ун-ту. Серія “Економіка”. – 2012. – № 6 (2). С. 159 - 165
9. Грішнова О. А. Екологічний вектор соціальної відповідальності // О. А. Грішнова, В. П. Думанська. – Економіка и управление. – 2011. – № 3. – С. 32-40
10. Даниленко О. А. Критерії оцінки результативності управління соціальною відповідальністю на стадіях життєвого циклу розвитку організації / О. А. Даниленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mev-hnu.at.ua/load/mizhnarodna_naukovo_praktichna_internet_konferencija/formuvannja_ta_ocinka_efektivnosti_funkcionuvannja_mekhanizmiv_upravlinnja_di_jalnistju_pidpriemstv/2-1-0-51
11. Даниленко О. А. Управління соціальною відповідальністю організації / О. А. Даниленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/973/1/Danylenko.pdf>
12. Деркач В. А. Формування механізму соціального партнерства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2007-2/doc/3/03.pdf>
13. Євтушенко В. А. Оцінка корпоративної соціальної відповідальності: методи, об’єкти, показники / В. А. Євтушенко. – Вісник НТУ “ХПІ”. – 2013. – № 46 (1019). – С. 53-63
14. Єлагін В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку соціальної держави в умовах модернізації суспільних відносин / В. П. Єлагін. – Державне будівництво. Харків. регіон. Ін-т держ. упр-ння (НАДУ). – 2012. – № 12. – С. 2-10
15. Ільченко Б. Формування інституту соціального партнерства у процесі соціально-економічної самоорганізації українського суспільства / Б. Ільченко // Соціальні виміри суспільства: зб. наук. пр. – К.: Ін-т соц. НАН України, 2003.– Вип. 6. – 438 с.
16. Король С. Нефінансова звітність підприємства / С. Король. – Вісник КНТЕУ. – 2011. – № 6. – С. 102 – 113.
17. Корпоративна соціальна відповідальність: 2012-2013 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gurt.org.ua/articles/17080/>
18. Корпоративна соціальна відповідальність: управленческий аспект : [моногр.] / под ред. И. Ю. Беляевой, М. А. Эскиндарова]. – М. : КНОРУС, 2008. – 504 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://skhid.com.ua/article/view/15031>

19. Костін Д. Ю. Матеріальне стимулювання трудової діяльності: аналіз теоретико-методологічних підходів / Д. Ю. Костін. – Економіка: реалії часу. – 2013 . – № 2 (7). – С. 81-86
20. Котлер Ф. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Котлер Ф., Н. Лі; пер. з англ. С. Яринич. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.
21. Кудряченко А. І. Соціальне партнерство: європейський досвід і Україна / А. І. Кудряченко. – Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 3 (8). – С. 132-140.
22. Назарова Г. В. Управління соціально-трудою сферою підприємства: [моногр.] / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Н. В. Водницька; [за заг. ред. Г. В. Назарової]. – Х.: Вид-во ХНЕУ, 2010. – 323 с.
23. Петроє О. М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної політики сучасних підприємств в Україні: [навч. посіб.] / О. М. Петроє. – К.: Центр учбової л-ри, 2008. – 60 с.
24. Посохов І. М. Модель корпоративного управління України: становлення, особливості, основні напрямки подальшого розвитку / І. М. Посохов. – Вістник Нац. техн. ун-ту НТУ “ХП”. – 2012. – № 25, – С. 175-183.
25. Соціологічне дослідження ООН в Україні на тему: “Соціальна відповідальність українського бізнесу: результати опитування”. – К., 2005. – 56 с.
26. Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.svb.org.ua/sites/default/files/201309_strategiya_spriyannya_rozvitku_svb_v_ukrayini.pdf
27. Шаповал В. М. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою : [моногр.] / В. М. Шаповал. – Дніпропетровськ : ДВНЗ “НГУ”, 2011. – 357 с.
28. Шигун М. М. Корпоративна соціальна звітність як перспектива інформування про людський капітал вітчизняних компаній / М. М. Шигун, Т. В. Давидюк // Вісник Запорізького держ. ун-ту. Серія “Економічні науки”, 2011. – № 1. – С. 173-178.
29. Crowther D. Corporate Social Responsibility / D. Crowther, G. Aras. - Ventus Publishing ApS. – 2008. р. 144 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mdos.si/Files /defining-corporate-social-responsibility.pdf>
30. D’Amato A. Corporate social respncibility and Sustainable Bussiness / A. D’Amato, S. Henderson, S. Florence. – CCL Stock No. 355. – 2009. P. – 94.

